

TEATRU-PLASTICĂ

Ion PARHON

Eustațiu Gregorian – 75

Mi-e greu să cred că omul din fața mea, care ascultă gânditor cuvintele încărcate de lumină și miere ce se rostesc despre **Expoziția maestrului la Palatul „Jean Mihail“**, din Craiova, în fața unei săli arhipline, a împlinit 75 de ani! Alături de eminenți cititori de glorie ai teatrului românesc de păpuși și marionete, ca Margareta Niculescu, Ștefan Lenkish, Dorina Tănăsescu, Cristian Pepino și alții, domnul Eustațiu Gregorian, „scenograful unei lumi de vis“, sau „copilul-minune al scenei“, cum l-a numit Patrel Berceanu, directorul Teatrului „Colibri“ din Bănie, și-a înscris cu majuscule numele atât în istoria contemporană a scenelor autohtone ale acestei arte atât de pretențioase și de aproape de cer, cât și pe genericul unor mari performanțe rămase în cartea de aur a unor prestigioase teatre din Europa, Asia și Africa, unde geniul său creator a dat seama încă o dată de marile disponibilități ale românilor de a se implica în chip edificator în circuitul mondial al valorilor artistice și culturale. „Fără îndoială, păpușile lui continuă să trăiască... undeva. Acolo unde dorm cuvintele, melodiile, culorile ce s-au stins după ce și-au îndeplinit rostul, înscriindu-și sensul, aroma și misterul în ceara aromată și nepieritoare a copilăriei ... Asta e veșnicia, sublimă și mizeră a păpușarului. Veșnicie la care nu au acces decât cei care știu să se uite, cu respect și cu gravă răspundere, atât în ochii de iezer ai copiilor, cât și pe cerul înstelat, ce-l mai avem deasupra capetelor și conștiințelor noastre.“ Cuvintele regretatului om de teatru, de litere și cultură I.D.Sârbu reдеșteaptă fiorul bucuriei și al admirației trăite de mine împreună cu copiii din sală, din teatrul craiovean care astăzi se pregătește să devină și el amintire, în fața zecilor și sutelor de spectacole minunate, cele mai multe realizate de Eustațiu Gregorian împreună cu regizorul Horia Davidescu, în cei peste 50 de ani de carieră artistică, definind un destin excepțional în Casa Thaliei.

Dincolo de performanțele obținute pe aproape toate scenele din țară, dar și în Iugoslavia, Ungaria, Grecia, Polonia, Suedia, Spania, Siria sau Maroc, numele lui Eustațiu Gregorian a reușit să înnobileze în chip inconfundabil valoroase expoziții personale și de grup, de scenografie și de pictură, din România și din străinătate, de la Chișinău, Upsala, Gyor, Subotica, Praga și Sassari (Sardinia), până la New York, Paris și Rabat. Activitatea de scenograf, mărturisită într-un număr impresionant de reprezentații românești și în peste 300 de spectacole peste hotare, dar și personalitatea fascinantă a picturii sale i-au adus nu puține premii și decorații, ca Ordinul Național pentru merit în grad de Cavaler (2001), împreună cu prețuirea unanimă din partea tuturor acelorora „contaminați“ de „tineretea fără bătrânețe“ a sufletului său de poet al scenei și de fantezia lui greu de strunit, dar mereu pregătită să ne înaripeze propria noastră fantezie.

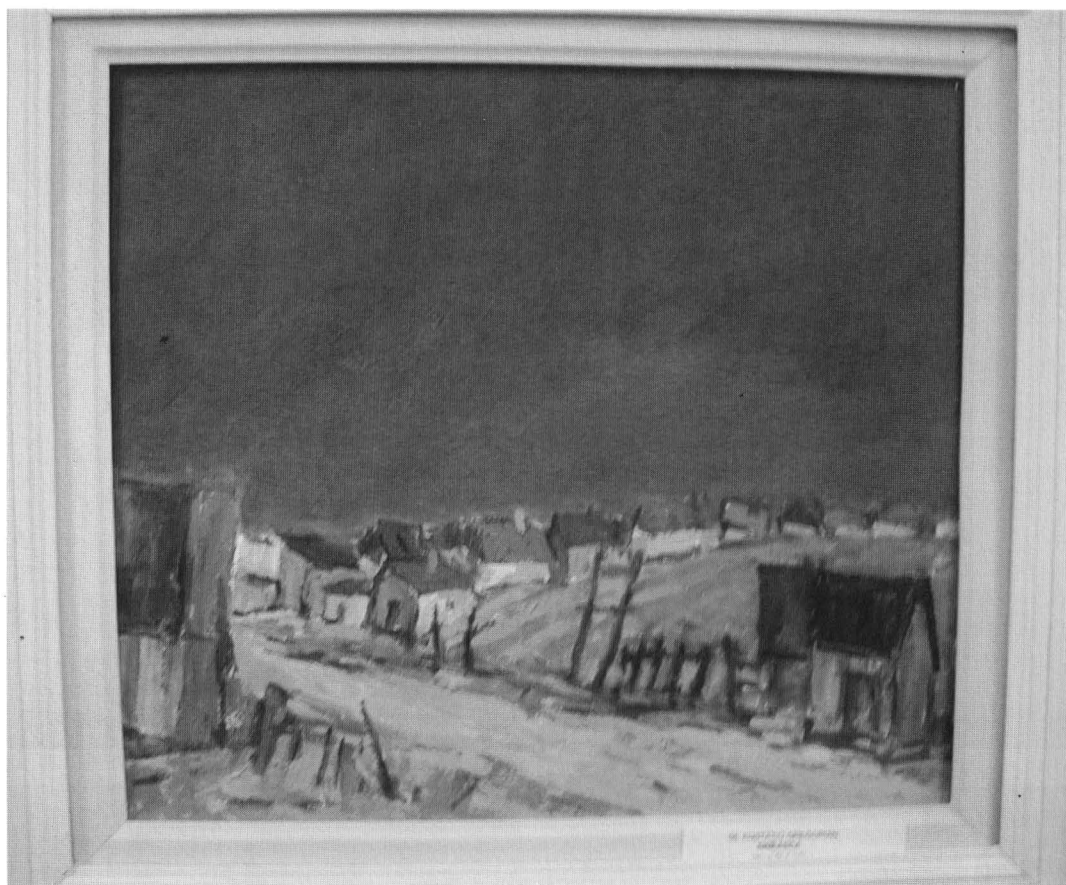
Mă întorc la clipa prezentă, la pânzele ce stau acum cumiți pe simezele Palatului „Jean Mihail“ din Craiova, la doi pași de sculptura „mică“ a marelui

Scenă din spectacolul *Majolenka*, regia Horia Davidescu.

Scenă din spectacolul *Făt-Frumos cel urât* de Marin Sorescu, regia Horia Davidescu.

Brâncuși, și redescopăr în această pictură fermecată și inefabilul copilăriei, și zborul de pasăre, și întrebările ivite din ingenuitate, și nostalgia vechilor mahalale craiovene, înlocuite uneori de mult mai puțin expresivele blocuri lipsite de identitate, și premonițiile dramatice conturate în vecinătatea țărmurilor pustii și a unor bărci încremenite într-o „beckettiană” așteptare. Deasupra tuturor acestor pânze grele de har și de adevăr artistic tulburător, plutește parcă însuși chipul copilăros și histrionic al artistului, cu mustățile ce l-ar face invidios până și pe Salvador Dali, cu privirea iscoditoare de sub streșinile sprâncenelor bine arcuite, mai întotdeauna „ascunse” sub țapca „à la Jean Gabin”, cu acel surâs deschizător de alei pline de flori în dialogul cu cei din jur și grăbit să se transforme într-un râs sănătos, lipsit de opreliști, mărturisitor de credință în bucuria de a trăi și de a împlini rosturile acestei bucurii lăsate de la bunul Dumnezeu. Din Scăieștii nașterii sale și până peste Ocean, „păsările albastre” ale penelului și ale visului de artist au deprins iscusința și taina de a pluti fără granițe și răgaz, peste toate platitudinile și mizeriile lumii. Ce răsplată mai bună pentru această naștere și trecere prin viață? Ce lecție mai minunată despre o avere capabilă să sfideze toate averile lumești, pe care artistul a dăruit-o celor mari și celor mici, spre a se întoarce, apoi, tot atât de generos, asupra numelui său, chiar și dincolo de hotarele vieții?